

چکیده پژوهش

این پژوهش، یک پژوهش توصیفی است که بمنظور بررسی مکانیسم های کنترل و نظارت بر موسسات پزشکی در استان خراسان صورت گرفته است. بدین منظور روش های کنترل و نظارت بر موسسات پزشکی (که در این پژوهش شامل مطب ها، آزمایشگاه های تشخیص طبی و رادیولوژی ها می باشد) که از طریق کارشناسان واحدهای مربوطه در معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خراسان انجام می گیرد، مورد بررسی قرار گرفته است.

گردآوری اطلاعات در این پژوهش از طریق مطالعه دستورات العمل ها، آیین نامه ها و تصویب نامه های اداری (که از سوی هیئت محترم دولت، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی خراسان صادر گردیده) و از طریق مصاحبه با مسئولین و کارشناسان واحدهای مختلف و همچنین پرسشنامه جمع آوری گردیده است.

برخی از مسئولین و کارشناسان حوزه معاونت درمان و دارو در استان و چند شهرستان در مصاحبه شرکت نموده و پرسشنامه ها توسط این افراد و برخی دیگر از کارشناسان (که در شهرستانها حضور داشته و امکان مصاحبه با آنان فراهم نبوده است) تکمیل شده است. در پرسشنامه ها اطلاعات دموگرافی جمع آوری شده است. همچنین قوانین و آیین نامه ها، دستورات العمل ها و بخش نامه های در دسترس مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت و چک لیست مربوط به هر یک تکمیل گردید.

نتایج بدست آمده نشان می دهد که کارشناسان کنترل و نظارت را در عرصه خدمات درمانی با اهمیت تر از سایر امور می دانند و گروهی نیز آنها را در تمام عرصه ها مهم تلقی می کنند. اکثر کارشناسان اعتقاد به تمرکز در تعیین معیارها و استانداردهای مربوط به موسسات پزشکی دارند و برخی معتقد به استانداردهای نظری می باشند. همچنین نیمی از جامعه پژوهش کنترل پیشگیرانه را پیشنهاد نموده و نقطه کلیدی و حساس را در کنترل اولیه موسسات پزشکی می دانند. کنترل متناسب در تمامی نقاط اعتقاد گروهی دیگر از کارشناسان می باشد. کنترل بازخورد (Feedback control) که متمرکز بر نتایج عملیات می باشد سومین انتخاب جامعه پژوهشی است.

اکثریت کارشناسان اطلاعات حاصل از خدمت گیرندگان را بیشترین و بهترین منبع اطلاعاتی محسوب نموده و گروهی نیز اطلاعات خدمت گیرندگان را ناکافی تلقی نموده و برداشت کارشناسانه را پیشنهاد نموده اند.

بررسی های بعمل آمده نشان می دهد که ۶۲٪ از دستورالعمل های ارائه شده صرفاً بر معیارهای کمی تکیه داشته و ۱۸٪ بر معیارهای صرفاً کیفی تاکید داشته اند. در ۲۰٪ از دستورالعمل های صادر شده هر دو نوع کنترل (کیفی و کمی) مورد تاکید بوده است . در تعیین تشخیص انحرافات احتمالی و تصمیم گیری در مورد آن ، در بسیاری از موارد تمرکز شدید حکم فرماست و حسب مورد تخلف متفاوت است . میزان تمرکز در تشخیص انحرافات احتمالی و همچنین اقدامات اصلاحی بستگی تام به نوع انحرافات دارد . در مورد اصلاح مکانیسم فعلی ، بترتیب افزایش نیروی انسانی متخصص و مجرب ، اصلاح سیستم اطلاعات ، منطقی نمودن تعرفه های خدمات درمانی و توسط کارشناسان پیشنهاد گردیده است .

از عواملی که بشدت مکانیسم کنترل و نظارت را متاثر می سازد میتوان به موارد زیر اشاره نمود؛

- تعدد موسسات پزشکی و رشد کمی آنها در سالهای اخیر
- بعد مسافت برخی از مؤسسات و عدم حضور کارشناس ناظر در برخی از شهرستان های استان .